

Något om helgelsen

(Tredje årgången, år 1844)

Detta stora huvudstycke i den kristna läran är näst det om *Kristi försoning* och dess anammande med *tron* det viktigaste och angelägnaste för det andliga livets vidmakthållande; eller rättare sagt: det andliga, ja, det eviga livet ligger i dessa huvudstycken: Kristi rättfärdighet för oss och Andens helgelse uti oss. De förhålla sig till varandra i nådens rike, såsom *skapelsen och uppehållelsen* i naturens. Tusende själar, som »börjat i Anden, hava lyktat i köttet», blott därför att de icke nog tidigt och nog allvarligt behjärtade detta stycke, icke nog gåvo akt på Herrens ord och Ande, då han ville verka helgelsen uti dem. Se här en händelse: En människa blir väckt och börjar med bekymmer söka sin frälsning. Som vanligt kommer hon först under lagens trädning och olyckliga arbete att upprätta sin egen rättfärdighet; hon söker bättra sig, avlägga synder, vaka, bedja och strida emot dem, för att, när detta en gång lyckats, taga nåd och tröst i Kristus; men det misslyckas alltjämt; synden blir henne övermäktig, hon faller, står väl åter upp, men faller på nytt, hon gör sådant, som hon förr har skytt, hon blir så säker, hård, lättsinnig, att hon förskräckes och förtvivlar - korteligen: »synden överflödar.» I denna olyckliga belägenhet får hon höra evangelium, huru Kristus »har kommit för att frälsa syndare», för att »göra den ogudaktige rättfärdig», huru vi varda rättfärdiga utan förskyllan, utan gärningar, utan lagens tillhjälp (Rom. 3), av nåden, av tron allena. Här får hon liv, här blir hon frälst, i detta nådens ord finner hon sin förlossning, sin tröst, sitt himmelrike på jorden och börjar nu i sanning leva i Guds barns härliga frihet; ty »den Sonen gjort fri, han är verkligen fri». Nu följer genast med detta trons liv ett nytt, heligt sinne, villigt och färdigt till alla goda gärningar; hon har nu en ny kraft eller lätthet att vandra i Kristi efterföljd; och så är nu den rätta helgelsen i sanning härjad; hon är nu planterad på det rätta stället, såsom pilträd vid vattubäckar, nämligen inympad i Kristus och levande i hans försoning.

Vem skulle tro, att just här, vid denna ljuvliga vårblomstring, under det evangeliska ordets växtgivande regn och solvärme, den mask eller röta kan alstras, som snart skall göra den sköna planteringen till intet? Så sker det likväl ofta bedrövtligt nog. Och huru sker det? Jo, till äventyrs på följande sätt: Först och främst infinner sig tidigt den gamle ormen, som besvek Eva med sin illfundighet, den arglistige satan, och vill nu, efter han icke kunde med lagen förvillia och fasthålla människan, försöka henne på motsatta sidan och ingiver henne en tröst, som ordet aldrig givit, nämligen den, att som hon är frigjord från all syndens skuld och dom, från lagens förbannelse, från dödens och djävulens våld, så har hon ock *undkommit all fara, så* har hon *intet* att frukta, utan kan slå sig helt till ro.

Men detta är en lika skadlig som falsk ingivelse, ty den rättfärdiggjorda själen har icke undkommit all fara; och faran är dubbelt större och närmare, när man icke fruktar den. Den rättfärdiggjorda människan är visserligen fri från syndens skuld och dom och förbannelse, men hon har kvar en annan fiende, som snart kunde göra hela den vunna skatten om intet, nämligen det onda köttet, det inneboende fördärvet, som oavslåtligen vill hålla förbund med djävulen och världen.

Och fastän denna inneboende synd icke tillräknas eller fördömer dig, så länge du förblir

i Kristus, så kan den likväl göra ett annat ont, om den icke i tid angripes och under daglig bättring korsfästes och dödas - ja, ett förskräckligt ont, som heter: *kväva och döda ditt andliga liv*, såsom Jesus uttryckligen sade om de *törnen*, som växte upp tillika med den goda säden och förkvävde den - och då är ju åter hela skatten förlorad, som om du aldrig hade vunnit den.

Men till nämnda förvillelse av satan komma ock några bidragande omständigheter från människans sida. Hon har nyss under det olyckliga lagsarbetet på ett levande sätt erfarit och lärt, att lagen icke kan göra levande, att lagen tjänar varken till rättfärdighet inför Gud eller till syndens *övertvinnande* och utrotande ur köttet. Hon läser i Guds ord allvarliga varningar att »icke låta sig på nytt fångas under trældomens ok, utan stå fast uti den frihet, vartill Kristus har frigjort oss» (Gal. 5:1). Hon kan ock aldrig nog hålla samvetet fritt och rent från besmittelse av lagen och egenrättfärdigheten - en samvetsbesmittelse, för vilken hon dagligen plågas och i ordet bestraffas.

Av allt detta tager hon jämte den goda lärdomen även den falska meningen, att hon nu icke mycket bör bry sig om det ord, som kräver något av oss, utan uteslutande hålla sig till det ljuvliga evangelium - förblandar sålunda (i avseende på friheten från lagen) *samvetet med köttet, rättfärdigheten inför Gud med levernet på jorden*, och drager friheten in på bägge dessa vitt åtskilda förhållanden, tvärt emot den apostoliska varningen, Gal. 5: 13. Ja, tyvärr! hon ger mycket mer frihet åt köttet och levernet, än åt samvetet; ty den smittan och oarten ligger i vår natur, att vi vilja i samvetet vara lagiska, trälaktiga och egenrättfärdiga, men i köttet och levernet fria och laglösa. Då nu ordet även talar om frihet ifrån lagen, och hon icke väl åtskiljer vad som skulle vara fritt och vad som skulle vara bundet, och därjämte särskilda frestelser till synd påkomma, då sker det lätt, att hon »låter friheten giva köttet tillfälle» och »förvänder vår Guds nåd till lösaktighet».

Men detta är icke möjligt, skulle man tycka; anden är ju villig, anden är ju ren. Det är sant; men hör! anden är icke allena; även hos redliga kristna är ännu det gamla adamitiska köttet kvar, vilket alltid är ovilligt och trögt till det goda och benäget till det onda; de hava ännu kvar det förblindade förnuftet och det bedrägliga hjärtat, som är »ett illfundigt och fördärvat ting». Hade det aldrig kunnat hända redliga kristna att giva köttet tillfälle, så hade aposteln icke varnat dem därför, Gal. 5:13. Men han nämner ock genast (v. 17) orsaken: »Köttet har begärelse mot anden.»

Då nu den nyss omvända och oerfarna människan med ett sådant inneboende fördärv, som beständigt drager åt någon sida eller strider emot anden, därjämte kan inbillas, att hon har undkommit all fara och därför blir fri, säker och vårdslös; då hon missförstår nådeståndet och den kristliga friheten och menar, att hon icke bör akta och taga åt sig vad som angriper köttet och fordrar dess dödande, syndens korsfästande och goda gärningars övande; då härtill ännu komma andra förvillelser, såsom t. ex. den, att hon ser någon annan, som hon anser för en rätt kristen, ja, kanske en bland de förnämsta, likväl tillåta sig den eller den världsliga eller köttsliga friheten i levernet och umgänget, och hon menar, att denne, som till äventyrs är en äldre kristen, skall bättre förstå, vad som går an o. s. v., då är det lätt gjort, att hon blir fördärvad, blir förledd från den rätta smala vägen, den allvarliga helgelsens och förnyelsens väg, blir en löslig halvkristen, som delar sig mellan Gud och världen, mellan rättfärdighetens och syndens tjänst, som skonar det förförelsens öga, hand eller fot, och överser med de syndens »törnen», vilka just nu borde angripas och avhuggas, ja, nu och allt framgent, och vilka väl ännu kunna

vara spåda och osynliga, men likväl, om de blott få vara i ro och växa, i framtiden bliva så stora och starka, att de helt förkväva det andliga livet.

Härmed är dock icke meningen, att en sådan själ blir kvar i *alla* sina förra synder, eller i världens *alla* syndavanor; nej, väl kan hon avlägga en och annan, ja, även många, men därunder göra liksom ett hemligt förbehåll för en eller annan, som är henne kärast. Så t. ex. kan hon väl gå ut från världens syndiga kretsar, men behålla en eller annan av världens syndiga lustar; övergiva t. ex. dryckenskap, svordom, Guds namns missbruk, men bliva kvar uti girighet, egennytta eller högfärd; övergiva girighet eller högfärd, men bliva kvar i någon okyskhet o. s. v. Sådana skötesynder erhålla nu en finare dräkt och vackrare namn, varmed de skola kunna försvaras, så att t. ex. högfärden och fåfängan i klädsel och husgeråd icke får kallas så, utan »tillbörlig snygghet»; girigheten och egennyttan får icke heta så, utan »nödvändig hushållsomsorg» o. s. v.

Man talar således icke om de själar, som till sin stora plåga och bedrövelse måste känna sådana synder vidlåda sig, men erkänna dem för vad de äro, förbanna och fördöma dem och önska ingenting innerligare, än att vara dem kvitt; ty sådana själar hava, vad *sinn*et angår, helt övergivit synden, om de ock icke, vad köttet och levernet beträffar, alltid äro henne övermäktiga och fria, utan måste besanna aposteln's ord: »I gören icke vad I viljen» (Gal. 5:17); utan här talas om sådana, som hylla och försvara sina synder och icke tänka övergiva dem, eller ock endast tänka och vilja, men aldrig verkligen företaga sig att avskeda synden, vaka och bedja emot henne - och detta i följd av de nämnda förvillelserna, vilka således göra, att den rätta helgelsen aldrig får hava framgång hos dem; ty det är egentligen dessa, som göra det onda obotligt.

Så länge människan förblir en ödmjuk och hörsam lärjunge för Guds ord, så att hon vill höra och följa *all* Guds vilja och råd om vår frälsning, så skall alltid den helige Ande fullborda sitt goda och påbegynta verk och framdeles upptäcka, vad som ännu kan vara fördolt, och rätta det, som är orätt.

Men det tillstånd, som icke gärna låter hjälpa sig, inträder då, när hon rent av gör det till en grundsats att icke taga åt sig vad som innebär bestraffning och förmaning, utan gör ett visst *urval* ur Guds ord och vill icke höra eller akta det, som angriper köttet och synden. Det är väl sant, att man bör bruka den urskillning, att man icke, på samma gång man omfattar Kristus, även omfattar lagens förbannelse och dom i samvetet; ty dessa kommer aldrig tillsammans. Den som har Kristus, den som söker eller tror sin rättfärdighet endast i honom, den är fri från all lagens förbannelse och bör ständigt så fasthålla det, ty eljest gäckar och föraktar han Kristi blod och alla Guds löften; men detta gäller endast frågan om *huru vi stå inför Gud*; vad däremot vårt *leverne här på jorden* angår, så kunna vi aldrig få nog förmaningar, bestraffningar och uppmuntringar; och sådana böra vi då nödvändigt taga åt oss och i verk och gärning rätta oss efter, så vida vi vilja vara kristna.

Ty med dem, som jämte det sinnet, att de vilja vara fria till köttet och levernet, även göra till sin grundsats att för sig utvälja endast det ord, som lyder ljuvligt och väl, och sky det, som angriper och oroar dem i deras synder, varav följer, att de äro otåliga för den hälsosamma förmaningens ord, räknande det för en laglära, vilken de, såsom troende, böra undfly, och, otåliga för broderlig bestraffning och varning, vända sig däremot och försvara sig och sin synd; och tilläventyrs slå sig ned vid någon löslig, overksam och domnad andlig lärdomsbrunn, vid vilken man kan på en gång vara

gudligare än den allmänna världshopen, och på samma gång stå i ganska gott förstånd med världen och i vardagslivet vara henne lik - ty sådan religiositet finnes också - med dem, säger jag, som gå den vägen, är det alldeles förlorat, så vida icke något synnerligt Guds nådesunder sker; ty de förskansa sig oupphörligt genom den grundsats, de fattat, så att de icke akta det ord, som ville rätta dem; de sky det enda medel, som skulle hjälpa dem, sky hälsosam lärdom, sky mödan av en grundligare prövning o. s. v.

Detta är den andra breda villoväg, som i alla tider fått emottaga många av dem, som lyckligen undvikit den första avvägen, nämligen att under lagen söka upprätta sin egen rättfärdighet - ja, många, som verkligen hade kommit till trons liv - mycket mer då sådana, som aldrig varit rätteligen omvända. Huru hava icke apostlarna på sin tid varnat för dessa bägge avvägar! Huru starkt och högljutt klagar icke Luther över desamma! »Sen», säger han, »huru man nu allestädes ställer sig så dåraktigt mot evangelium, att jag nästan icke vet, om jag mer skall predika eller icke. Jag hade länge sedan upphört därmed, om jag icke visste, att det gått *Kristus* sammaledes. Ty så snart man predikar, att det icke beror av vårt leverne eller våra gärningar, utan av Guds *gåva*, så vill ingen göra något gott, leva tuktigt eller vara lydig - utom det, att man ock säger, att vi förbjuda goda gärningar.

När man åter predikar om ett tuktigt och stilla leverne, så vill världen strax falla därpå och därav bygga en stege upp till himmelen. Detta kan då Gud icke tåla. Ett skändligt leverne duger icke, och på ett ärbart leverne stöter jag mig även; ja, de som allenast se på ett ärbart och vackert leverne, dem vore det bättre, att de vore skökor och bovar och låge i träcken. Och ändå vill Gud icke, att vi skola föra ett slemt och ont leverne.

- Huru skola vi då bete oss? Du måste se till, att du håller dig på *medelvägen* och varken viker till vänstra eller högra sidan, utan förer ett stilla, vackert och fromt leverne för världen, men icke gör något väsende därav eller håller det för bättre, än om du sover eller vakar; liksom jag icke säger härom: därigenom vill jag förtjäna himmelen; alltså skall allt ärbart och tuktigt leverne föras fritt, så att ingen säger: jag vill för den eller den gärningens skull varda salig. - Jag ville gärna hava sådana lärjungar, som väl förstode, vad ett kristligt leverne är; men man finner dem ingenstädes lika sinnade. Ty en hop vill antingen vara för gudlös eller allt för helig. Välan, eho kan fatta det, han fatte det; vi kunna icke mer än skaffa det in i öronen; Gud måste hjälpa det in i hjärtat». Så långt Luther i en predikan på Joh. Döparens dag.

Men för att nu komma till själva saken, vilja vi helt enkelt företaga oss något tydligt bibelställe och endast undersöka, vad den helige Ande själv kan hava menat och talat om detta ämne. Ett sådant finna vi t. ex. i Rom. 6:22, så lydande:

Men nu, emedan I ären frigjorda ifrån synden och haven blivit Guds tjänare, haven I eder frukt till helgelse och såsom slut evigt liv.

Här hava vi nu för ögonen goda och klara ord om helgelsen. Deras betydelse är väl tydlig, men bör likväl för de enfaldigas del utläggas. Det första, som bör rätt och väl begripas, är, vad de orden betyda: *I ären frigjorda ifrån synden.*

Den heliga skrift omtalar en tvåfaldig frihet från synden, vartill vi komma genom tron på Kristus. Den förra är »den frihet, till vilken *Kristus* frigjort oss (Gal. 5: 1), och består däruti, att var och en, som tror på honom, är fri från allt det, som han såsom medlare tog på sig, således fri från alla sina synders skuld och dom och straff, fri från

all ansvarighet inför lagen, fri från all dess förbannelse, från Guds vrede och den eviga döden; ty allt detta tog Kristus på sig, »då han vart plågad för sitt folks missgärningar»; Kristus tog på sig allas våra synder, tog på sig att svara inför lagen i vårt ställe, tog på sig lagens förbannelse, vreden och döden. Härom heter det: »Om Sonen gör eder fria, då ären I verkligen fria.»

Om denna frihet har aposteln förut talat i brevet, varur vårt språk är hämtat, i synnerhet i 3:e, 4:e och 5:e kap.; men icke därmed nog, de t var just denna frihet, som i detta 6:e kapitlet blev anledning till talesättet om tjänarna och deras olika herrar, lagen och nåden, synden och rättfärdigheten, varav vårt språk (v. 22) är en del; ty aposteln gjorde sig (v. 15) den frågan: »Huru då? Skola vi synda, emedan vi *icke äro under lagen, utan under nåden?*» m. m. Detta, att »icke vara under lagen», är det samma som »frigjorda ifrån synden».

Den andra friheten från synden, som ock i samma kapitel omtalas, är friheten från dess herravälde, varigenom vi icke mer äro trälar under henne, utan kunna döda och korsfästa henne; denna frihet är en frukt av den förra och verkas uti oss genom Anden. Om denna har aposteln i samma kapitel talat med dessa ord: »I ären *döda från synden*, men leven för Gud» (v. 11); »synden skall *icke råda över eder*, ty I ären icke under lagen, utan under nåden» (v. 14). »I voren syndens tjänare, men haven blivit av hjärtat lydiga» m. m. (v. 17). Men denna senare frihet ligger ock utmärkt uti de orden i vårt språk: »Och haven blivit Guds tjänare.» - Nu säger aposteln, att sedan I på detta sätt blivit frigjorda från synden, haven I eder frukt till helgelse.

Här taga vi nu allra först den lärdomen, att icke var och en behöver bekymra sig om helgelsen (i denna vanliga bemärkelse, såsom trons påföljd); att den, som icke blivit frigjord från synden, som icke kan säga: »Gudi lov! jag är fri, jag är rättfärdigad, jag är i Lammets död och blod nog salig, helig, ren och god», utan ännu är bekymrad om sin benådning och rättfärdighet inför Gud, en sådan själ behöver icke, ja, *bör* icke besvära sig med helgelsen, utan bör först sörja för att bliva frigjord från synden, innan hon kan hava denna *frukt* att bliva helig. Menar hon sig just genom helgelsen bliva fri från synden, så vandrar hon ännu i mörkret. Här säger aposteln ju uttryckligt: I haven förut blivit frigjorda från synden, innan I haven eder frukt till helgelse.

Även i nästföljande kapitel (v. 4) säger han, att vi måste först vara »*dödade från lagen* genom Kristi kropp», innan vi kunna »bära frukt åt Gud.» Och Jesus säger, att likasom vinkvisten icke kan bära frukt, utan att (förut) vara förenad med stammen, så kunna icke heller vi, utan att genom tron vara i honom (Joh. 15: 4).

För det andra skola vi här lära, att vår frihet från synden inför Gud är fullkomlig, på samma tid som heligheten uti oss är ofullkomlig. Om syndfriheten inför Gud heter det: »*I haven blivit frigjorda* från synden», men om helgelsen: »*till helgelse*», d. ä. *till att varda* heliga. Rättfärdigheten inför Gud, med alla dess delar, friheten från synd, lag, vrede, evig död m. m., är allt ett *vordet*, eller något, som redan har skett, redan är fullkomnat; men helgelsen, Andens verk uti oss, med alla dess delar, tron, kärleken, gudaktigheten är allt ett *vardande*, eller något, som ännu icke är fullbordat, utan står under arbete. Detta böra vi taga i betraktande och väl akta oss för att förändra Andens ord; vi få icke förändra vardande till vordet, icke heller vordet till vardande. Således skulle vi, angående vår frihet från synden, vår rättfärdighet inför Gud, icke ett ögonblick lämna rum t. ex. åt den tanken, att vi väl hoppas vara benådade, befriade

från den gamla syndamassan, men för de dagliga skröpligheterna likväl äro mindre behagliga inför honom, ja, orena och vederstyggliga; utan då skulle vi, Lammet, som dödat är, och Andens ord till ära, hålla oss *inför Gud* fullkomligt frigjorda från synden, tillräckligt rättfärdiga, oklanderligt heliga och säga till lagen, förnuftet och känslan: »Vad Gud har renat, må du icke anse oheligt» (Apg. 10: 15).

Då Jesus till så skröpliga lärjungar som Petrus och Tomas säger: »I ären *alldeles rena*» (Joh. 13:10), bör jag icke säga: Jag är blott något ren, men ock något oren, eller vissa stunder ren och andra stunder oren; utan jag bör veta att säga: Jag är i mig själv alla stunder oren, men inför Gud alla stunder ren i Kristus, ja, »alldeles ren». Då Paulus här säger till dem, som icke hade blivit heliga, utan blott börjat bliva heliga, att de likväl inför Gud voro »*frigjorda från synden*», bör ock jag låta det så vara och säga: I mig själv är blott ett *vardande*, men inför Gud är ett fullkomligt *vordet*. Se, detta är nödvändigt till helgelsen, ty efter som vår tro är, så är ock dess frukt, helgelsen.

Men här finna vi ock svar på frågan om *helgelsens höjd*. Som icke alla fästa samma mening vid frågan, måste hon på åtskilliga sidor betraktas. Frågar då någon, huru stor helighet han bör hava, för att vara benådad, så har han redan fått svaret: *ingen*; ty du måste först bliva benådad, bliva frigjord från synden», förr än den sanna helgelsen ens kan börjas.

Men frågar någon, huru stor den helighet måste vara, vilken såsom trons frukt bevisar, att någons tro och kristendom är rätt, så finna vi av dessa orden: »I haven eder frukt till helgelse», att där tron är sann och levande, där man verkligen är »*frigjord från synden*», där följer alltid, såsom frukt, ett nytt heligt *sinne*, eller vad skriften kallar »ett rent *hjärta*», en ny håg och lust till Guds lag, samt ett nytt *leverne*; ty detta kallas här att *varda helig*.

Som detta nya andliga sinne icke är människans eget verk eller företag, utan är en delaktighet av Guds natur, eller Guds Ande, boende i de trogna, så är det så fint och rent, att det icke tål hava en enda veterlig synd i övning, utan lider utav och strider emot allt, som det vet vara synd och Gud misshagligt; så att en sann kristen kan aldrig göra någon synd, som han bestämt vet vara synd, utan att lida utav den, strida emot och önska sig vara den fri, ja, om möjligt fri all begärelse till densamma.

Men detta gäller icke blott om yttre och grova synder, utan ock om de inre, finare och osynliga synderna, såsom kallsinnighet, tröghet, säkerhet, högmod, egenkärlek, onda tankar m. m., vilket allt blir en plåga för redliga själar. En falsk kristen däremot kan väl avlägga många synder; men som han saknar den helige Ande, denna fina, rena Ande, så kan han aldrig rätt värdera eller känna dessa inre och doldare synder, kan därjämte bliva kvar i en och annan syndaövning, som är honom mest kär och som han kan dölja eller ursäkta.

Och detta heter »*göra synd*», när man icke står i strid emot henne, icke tänker övergiva henne, icke företager sig att någonsin göra det eller beder Gud därom; och »*den som gör synden*, han är av djävulen»; »var och en, som är född av Gud, gör icke synd, ty hans säd förblir i honom; och han kan icke synda, ty han är född av Gud»; såsom vi se av 1 Joh. 3:8, 9, på vilket ställe *synda* betyder detsamma som *göra synd*, såsom vi se av ordens sammanhang. Men om en kristen, som ligger i beständig strid emot all synd,

överfallas av en begärelse och faller i synd, varifrån han åter med bättring och tro uppstår, så heter detta icke *göra* synd, utan *hava* synd. »Om vi säga, att vi icke hava synd, så bedraga vi oss själva, och sanningen är icke i oss.» »Och om någon syndar (faller i synd), så hava vi en försvarare hos Fadern» (1 Joh. 1:8, 2:1).¹

Så förstå vi ock av orden »till helgelse», att där tron är levande, där är ock nödvändigt helgelsen börjad, men icke fullbordad; där är väl ett nyttigt ljus, men icke fullt ljus; väl en god vilja, men icke idel god vilja, utan även en ond; väl ett nytt tal och ett nytt leverne, men icke med den flit, kraft och beständighet, som sig borde; här är då en strid, ett arbete, ett kämpande, och detta heter helgelse.

Ty helgelse betyder icke vorden helig, utan vardande helig: helgelse är icke detsamma som renhet; vid rengörelse är mycken orenhet i rörelse, och så är ock vid helgelsen mycken ohelighet. Härom säger Luther i en predikan på söndagen efter jul: »Kristi rike är så beskaffat, att hans kristna icke äro fullkomliga helgon, utan de äro allenast begynnare och i tillväxande.

Därför finner man ännu städse fel och gamle Adams kvarlevor, svagheter och skröpligheter, med vilka man måste hava fördrag (Rom. 15:1). När en falsk domare kommer att uppräknat Andens frukter (Gal. 5:22), vill han icke tro, att de äro kristna, hos vilka sådana frukter icke äro *utan all brist*, och får således av stor visdom taga anstöt på Kristus själv; ty han berömmar sig därav, att han efter skriftens anvisning vill känna de kristna av deras frukter, och drömmer om, att kristendomen bör vara ett fullkomligen heligt stånd, utan fel och lyte, sådant det skall bliva i himmelen ibland de heliga änglar.

Men säg du mig, varest skriften på detta sätt talar om kristenheten? Däremot den som rätt känner kristendomen och vet, att den är ett begynnande och tillväxande stånd, han tager icke anstöt, änskönt en kristen är bräcklig, ty han vet, att det heter hos kristna: bära varandras bördor eller ofta hava fördrag med skröpligheterna.

Han vet, att Andens frukter icke äro givna som en lag, vilken antingen skall fullkomligen fullgöras, eller ock Kristus förnekas; utan det är så till förståendes: De kristna böra vara fromma och godartade (och hava begynt att vara det); det är det mål och mått, varefter de sträva. Deras art är att begynna bliva fromma och tilltaga däruti; men understundom felar det, så att de ock bära vanartiga och Anden motsträviga frukter» o. s. v.

Att besvära sig med den frågan, huru långt i helgelse en människa *kan* komma, är tämligen ändamålslost. Den rätta bevekelsegrunden till att fara efter helgelse är icke den höjd, som något helgon uppnått, utan den höjd, efter vilken de alla strävat, och vilket Gud anbefallt oss till ögonmål. Den höjden är skön att skåda och att under skådandet nalkas; det ögonmålet missleder icke.

Emellertid skola vi aldrig förgäta, att sedan vi äro i Kristus »frigjorda från synden», äro vi redan frälsta och var stund, liksom rövaren på korset, färdiga att ingå i paradiset; därtill fordras icke någon viss helgelsens höjd. Den helgelsens höjd, efter vilken vi fara, är densamma, från vilken vi genom Adams synd fallit, nämligen *Guds avbild*. Alltså säger aposteln även till dem, vilka »iklätt sig den nya människan, som förnyas till kunskap efter dens bild, som har skapat henne» (Kol. 3:10) och »iklätt sig den nya människan, *den efter Gud skapade, i sanningens rättfärdighet och helighet*»

(Ef. 4:24), att de ännu böra ikläda sig en hjärtlig barmhärtighet m. m., ännu böra lägga bort lögnen och tala sanning m. m.

Men hurudana vi då skola bliva, eller varuti Guds avbild egentligen bestått, tyckes bliva svårt att säga, efter ingen av oss efter fallet har haft erfarenhet därav. Men lovad vare Gud! han har givit oss en människa, som hade Guds avbild fullkomligt, att se uppå och efterfölja, »människan Jesus Kristus», som var »hans härlighets återsken och *hans väsendes avbild*» (Heb. 1:3).

Vilja vi se Guds avbild, se, huru vi skola vara och bliva, så skola vi blott se på Jesus, icke sådan han var såsom Guds Son eller Guds Lamm, vår försonare, utan sådan han var såsom människa. Så har då Gud givit oss, icke blott den allra fullkomligaste och skönaste förebild att åskåda och efterfölja, utan ock den för oss käraste, i det han är på samma gång vår salighets hopp, vår frälsare och försvarare hos Fadern.

Om detta skådande och efterbildande säger åter aposteln: »Men vi alla, som med avtäckt ansikte skåda Herrens härlighet i en spegel, varda förvandlade till samma bild från härlighet till härlighet, såsom från Herrens Ande» (2 Kor. 3:18). - Guds avbild i Kristus bestod och framlyste i synnerhet i följande stycken: Han hade en innerlig gemenskap med sin Fader, och den helige Ande bodde i honom; Guds lag hade han i sitt hjärta, d. ä.

han var full av kärlek till Gud och människor; han var full av vishet och ljus, av nåd och sanning; Faderns vilja gjorde han så gärna, att det var hans *mat*, d. ä. han riktigt hungrade efter att få göra Faderns vilja; det var hans liv, så att han icke kunde leva utan att göra Faderns vilja; han hade intet självbehag och sökte icke efter sitt pris, ty han var ödmjuk av hjärtat; han var ock av hjärtat saktmodig, bannade icke, när han blev bannad, hotade icke, när han led, utan överlämnade sig åt Fadern; men för sin Faders ära ivrade han med en helig nitälskan emot de förstockade; för övrigt var han mild och medlidsam och rördes av innerligt deltagande, när han såg människors elände; den, som behövde hans hjälp, hjälpte han gärna, utan att undersöka, om han var det värd eller icke; i frestelser av satan var han fast och orörlig, hållande sig till Guds ord och bud; allting förväntade han av sin Fader och tillbragte ofta hela nätter i bön; vad människor kalla goda dagar, det sökte han icke, traktade ock icke efter denna världens skatter; han var alltid fullkomligt nöjd med de omständigheter, i vilka han efter sin Faders vilja befann sig; vad som var svårt bar han tåligt och undergivet för sin Faders behag; hans vandel var helig, och han kunde frimodigt fråga sina fiender: »Vilken av eder överbevisar mig om synd?» sanningen bekände han, även då, när han visste, att det kostade honom livet - sådan är den teckning, som skriften givit oss av denna allra fullkomligaste Guds avbild, vår helgelses förebild och mål.

Den gamla människan däremot, som skall avklädas, korsfästas och dödas, består i allt det fördärv, som Adams fall medförde, t. ex. först det *köttsliga sinnet*, som är en fiendskap emot Gud, den djupa *egenkärleken*, den egna viljan och egensinnigheten, varigenom man i allt söker sig, menar sig, är mån om *sig*; det oändliga *högmodet*, som vill något vara; *högfärden*, som vill något synas och höras; den djupa, eviga *ottron*, med alla dess telningar: förakt för Guds ord, säkerhet i välgången, misströstan i motgången, jordisk sorg, hårdhet och kallsinnighet mot Gud och nästan, olust till ordet och bönen, onda tankar, orena lustar och begärelser o. s. v.; sedermera allehanda utbrottssynder: fåfängligt tal, slarvaktigt leverne, skrymteri, lögn, oredlighet i handel

och arbete, vällust, lösaktighet, otukt, girighet, obarmhärtighet, vrede, hat m. fl. synder och laster, som knappt kunna räknas. Sådan är den stygga avbild, som skall korsfästas och dödas. Icke skulle vi vara så säkra, fria, fräcka och nöjda med oss, om vi rätt sysselsatte oss med detta.

Vi hava nu saken för ögonen; nu återstår blott, att vi hava den i övning. Härom är Guds vilja och råd, ja, ordets och Andens hulda röst till de trogna av följande innehåll: Efter du nu är frigjord från dina synder, så att du slipper tänka på detta allra svåraste bekymmer, nämligen att befria dig från dina synder, så tag då med glädje och tacksamhet denna lättare omsorg till hjärtat, nämligen att blott följa Jesu fotspår, att förnyas efter hans bild, som älskat, köpt och befriat dig, att likna honom och i alla dina livsdagar hata det, som han hatar, och älska det, som han älskar. Efter du är fri från dina synder och slipper sörja för dem, efter du är ett Guds barn och Kristi broder, så var sådan, som han var, och vandra så, som han vandrade; t. ex. han var innerligt förenad med sin Fader; han var full av kärlek till Gud och människor; det var hans liv och mat att göra Faderns vilja o. s. v.

Var ock du innerligt förenad med din Fader, umgås flitigt och förtroligt med honom, låt det vara även *din* mat och *ditt* liv att så göra hans vilja, att tjäna din nästa, att döda ditt kött m. in. Efter du är den »helige Andes tempel» (1 Kor. 3: 16), så att samme Ande bor i dig, som uti din Frälsare, så bortdriv icke den duvan; bedröva icke Guds Ande med ohörsamhet för hans påminnelser, med fåfängliga ord eller andra synder; fördärva eller orena icke Guds tempel med köttets lustar eller köttets gärningar, utan lid hellre allt, förrän du skulle göra emot din Gud.

Kristus bekände sanningen, även då det kostade honom livet; bekänn ock du Kristus, även om det kostar dig människors aktning, ditt namn och rykte, ja, liv och gods. Kristus var nöjd i varje sin belägenhet, för Faderns behags skull; var ock du nöjd i din ställning och låt ditt obehag förlora sig i Guds välbehag. Kristus sågs aldrig lättsinnigt skämta, men han var glad med gudsfruktan. Dig, som är Guds barn och Kristi broder, pryder bäst samma sätt o. s. v.

Men vem är härtill skicklig? torde du säga; om jag blott kunde allt detta! Svar: Att du skulle göra detta själv, eller att du skulle strax bliva fullkommen, det var aldrig meningen, utan att du skulle *börja vinnlägga dig* därom och under det vinnläggandet grundligen lära, att du icke kan det, samt då nödgas sucka och ropa efter Herren, som själv - och på detta sätt - utför helgelsens verk.

Helgelsen är icke människans verk, utan Herrens verk; men det verket utföres genom kraften av det pådrivande och varnande samt tröstande ordet. »Vi äro icke ens skickliga att *tänka* något, såsom av oss själva.» - »Gud är den, som verkar i eder, *både vilja och gärning* - märk - *för sitt välbehags skull*» (Fil. 2:12,13).

Vad som icke nu kan uträttas med ordet samt inre påminnelser och bevelser, det gör Herren med riset, med bedrövelsens ugn, »om så måste vara» - ty »tuktans ris lärer giva akt på orden». Och de trogna säga av hjärtat: Lika gott, »bruka Gud, vad sätt du finner, endast du mitt hjärta vinner»; ty ett är nödvändigt; och *utan helgelse får ingen, se Herren*, hållande likväl först och sist den punkten skär: »med ett enda offer har han *för beständigt fullkomnat*» - gjort evigt fullkomliga - »dem, som *varda helgade*» (Heb. 10:14).

¹ Paulus säger: »Om jag gör det jag icke vill, så är det nu mera icke jag som gör det, utan synden, som bor i mig» (Rom. 7:20). Även de, som vilja tyda Rom. 7 helt och hållet blott på dem, som äro under lagen, hava likväl studsat emot Gal. 5, som allt för tydligt talar till dem, vilka nu stodo i trons frihet; ty aposteln förmanar dem så ideligt (v. 1-12) att »stå f a s t uti den frihet, det trostillstånd, till vilket de voro komna. Men till dessa säger han alldeles detsamma, som i Rom. 7, då han säger: »Vandren i Anden, så f u l l b o r d e n I icke köttets begärelse; ty köttet har begärelse mot Anden, och Anden mot köttet; och dessa äro mot varandra, på det att I icke mån göra vad I viljen» (v. 16, 17); och varnar dem för så grova köttets gärningar, som skörlevnad, orenhet, liderlighet, avgudadyrkan, trolldom, fiendskap, tråtor, avundsjuka, vrede, partisinne m. m. Att själva helgonen kunnat falla i sådana synder, därpå finnas nog tydliga exempel. Det var över 10 år efter den stora pingstdagen, då Anden utgöts, som Petrus så skrymtade i Antiokia, att Paulus uppenbarligen straffade honom, Gal. 2:11-14; och ännu senare var det, som P a u l u s och Barnabas trätte så skarpt, att de åtskildes, Apg. 15: 39. Sådant kan H ä n d a kristna, men icke övas, icke vara vana, hyllas och ursäktas av kristna. Och under det språket: »Allt förmår jag genom den, som styrker mig», Fil. 4:13, sätter doktor Gezelius: »Aposteln förmår allt», nämligen detta, »som han nyss sade i v. 12; ty hela texten handlar endast om lycka och motgång, överflöd och brist, och huru aposteln kunde rätt och kristligen skicka sig därunder (se v. 18). Alltså bör detta språk icke missbrukas, såsom skulle de pånyttfödda kunna fullborda lagen; ty annorlunda läres i Rom. 7:14-25 och 8:3.»

- C-O Rosenius

© [www.pietisten](http://www.pietisten.com)

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikets tillväxt.

Texterna får dock inte användas i någon form av försäljning utan tillstånd från [pietisten.com](http://www.pietisten.com).